

תקציר מנהלים

מטרתה העבודה היא לבחון האם ההפחתות בשיעורי המכס של שימורי הטונה, שמן הזית והגבינה הצהובה, שהתרחשו בשנים 2015-2017, הורידו את המחירים לצרכן ושחקו את הרווחיות הגולמית של הפירמות בשווקים. בחנו את נתוני המחירים, נתח השוק, היבוא ומשתנים מפקחים נוספים לפני רפורמות המכס, במהלכן ובסופן, ובהשוואה למוצרים דומים שלא הושפעו מרפורמות המכס: שימורי סרדינים, שמן קנולה וגבינה לבנה. מצאנו כי בעוד המחיר לצרכן ירד רק בשוק הגבינה הצהובה, בכלל השווקים חלה ירידה ברווחיות הגולמית מהמוצרים, שהייתה גדולה מהשחיקה ברווחיות הגולמית בשווקים של המוצרים הדומים. הניסיון לתקף את השפעת המכס על הרווחיות הגולמית באמצעות מודלים אקונומטריים, ביניהם מודל הפרש-הפרשים, הצליח בצורה חלקית בלבד, וייתכן שרוב השחיקה ברווחיות הגולמית בשמן הזית ובגבינה הצהובה מקורה דווקא במהלכים אחרים שקודמו במקביל להפחתות המכסים: מתן מכסות פטורות ממכס והליך תחרותי ליבוא במחיר מפוקח. בסופו של דבר, נתח היבוא בשווקים גדל, התחרות גדלה, והשחיקה ברווח הגולמי משימורי טונה, משמן זית ומגבינה צהובה חסכה לצרכנים בסה"כ 8.04 מיליון ₪ כל חודש, או 233.134 מיליון ₪ בכל תקופת הנתונים.